GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 12.

We Srodę Dnia 9. Lutego 1803.

Z Wiednia d. 2. Lutego.

J. C. K. M. raczył nayłaskawiey zwrocić swoią bacznosć na Franciszka Wacława hrabię Stanbacha, bywszego burggrafa i prezesa czeskiego gubernium, i dla iego talentow, wierney służby i przychylności, okazuiąc mu publicznie swoie ukontentowanie, mianował go drugim nadwornym swoim marszałkiem.

Kapitana Fryderyka Straka od regimentu Nr. 1 będącego na werbunku w zachodniey Galicyi raczył J. C. K. M. przez wzgląd na iego 37 letnią służbę, okazane męztwo w pruskiey, tureckiey i ostatniey francuzkiey woynie, do stanu ślachectwa z uwolnieniem od taxy nayłaskawiey wynieść z przydomkiem Kriegsfeld.

Wschodnio-galicyyski ślachcic Węgliński oddał znowu w przeszłym roku w Listopadzie w dobrowolney ofiarze do magazynu woyskowego 30 Mec żyta i tyleż owsa. Patryotyczny ten czyn oznaymuie się z naywyższego rozkazu.

D. 26 Stycznia dana była w C. K. reduttowey sali na użytek mieyskiego śpitala muzyczna sztuka stworzenie świata przez sławnego Haydna pod iego przewodnictwem. Liczna publiczność nie tylko odpowiedziała temu przeznaczeniu, ale nadto, zacząwszy od Nayiaśnieyszego Pana, znacznie go składkami wsparła.

Z Madrytu d. 4. Stycznia.

Dwor nasz z Królestwem Etruskim wyiechali d. 13 Grudnia z Walencyi, a d. 22 do Kartageny przybyli. D. 27 Królestwo JJ. Etruscy wsiedli na liniowy okręt Ludwika, na którem Królowa wdrodze do Barcelony królewicza powiła. D. 29 Królestwo JJ. nasi pożegnali się na tymże okręcie z Królestwem Etruskiem, którzy na eskadrze z 3 okrętow złożoney puścili się d. 29 do Liworna pod żagle. Dwor nasz d. 28 opuścił Kartagenę udaiąc się przez Murcyą do Aranjuez. Infant Don Antoni pozostał się dla słabości zdrowia w Kartagenie.

Z Ratysbony d. 20. Stycznia.

D. 18 m. m. ministrowie francuzki i rossyyski następuiącą notę do dyktatury podali.

"Członki nadzwyczayney deputacyi Rzeszy, oświadczyły swoie życzenie w negocyacyach przed 23 Listopada, ażeby mocarstwa pośredniczące, przyrzekły ucałkowanie głosow czynnych dla tych elektorow i Xżąt, którzy prawo maią do tego. To przyrzeczenie zostało dane do propozycyy które Francya i Rossya w tey mierze podały. Jeżeli

mimo żądania uczynionego na d. 16 Grudnia przez pośrzedniczące mocarstwa nic w tey mierze nie uchwalono, stało się to iedynie z przyczyny, iż sądzono bydź rzeczą przyzwoitą dopoty zaczekać, dopokiby J. C. K. M. do obrad nieprzystąpił. Niżey podpisani śpieszą dziś z dopełnieniem życzeń deputacyi, która bez wątpienia uzna w tem ducha bezstronnego pośrzedniczących mocarstw. Może kto będzie sądził, że potrzębaby większey liczby głosow czynnych dla tem łatwieyszego zaspokoienia pretensyy, ale trzeba pamiętać na to, że ważna troskliwość o utrzymanie Xiążęgo kollegium przy iego godności przepisuie granice, a nawet dobro Rzeszy niemieckiey wymaga, ażeby tylko nayprzywiązapsi do pospolitey rzeczy krzesło tam swoie mieli. Deputacya roztrząśnie czyli ten przedmiot do §. postępowania wcielony, lub tylko w kształcie dodatku przyłączony bydź ma.

W Ratyzbonie d. $\frac{6}{18}$ Stycznia 1803.

Podp. *Laforest*, *Baron Bühler*.

Dyrektor rady Xiążęcey podał proiekt względem przywrocenia religiyney rowności głosow w radzie Xcey, to iest, aby katolicy mieli głosow 70, a protestanci 68. Podług tego miałaby Austrya głosow 18, Bawarya 12, Brandenburg 13, Brunświk 7 &c.

Xżę następca Turn Taxis odebrał 2 sztafety z Tyszyngi że oyciec iego iest niebezpiecznie chory.

Dowiaduiemy się, że cła reńskie będą przywrocone, i chociaż niektóre stany prawego brzegu niechętnie na to patrzą, z tem wszystkiem dobro pospolite tego wymaga, i taka iest Francyi wola.

Dnia 21. *Stycznia.*

C. K. pełnomocnik baron de Hügel oznaymił deputacyi Rzeszy o zawartey ugodzie w Paryżu względem powiększenia wynadgrodzenia dla W. Xcia Toskanii i tę ugodę w całey osnowie przyłączył.

Dziś było posiedzenie seymu, lecz nic na nim ważnego nie zaszło.

D. 18 t. m. poselstwa rossyyskie i francuzkie podały ieszcze deputacyi iedną notę; względem ustanowienia pensyi dla elektora Trewirskiego, Xcia biskupa Leodyyskiego i Bazyleyskiego, tudzież o dopełnienie pensyi dla tych kanonikow, którym ieszcze brakowało. A ponieważ prawie wszyscy nie chcieliby nadal rzymskich miesięcy płacić, zaczem wspomnieni ministrowie proponuią, aby kollegium Elektorow takoweż pensye na siebie wzięło i one obmyśliło, i t. d.

Z Londynu d. 14. *Stycznia.*

Oto iest urzędowna wiadomość o zabiciu perskiego ambassadora w Bombaiu.

Nadzwyczayna Gazeta Kalkucka. W Twierdzy William d. 11 *Sierpnia* 1802.

D. 9 t. m. przybyła fregata Chiffonne z Bombaiu z depeszami od tamteyszey prezydencyi do JW. jenerała gubernatora, w których wyczytuiemy smutną wiadomość o śmierci JW. Haujee, Khuleela, Khauna ambassadora Krola Jmć Perskiego przy rządzie brytańskim. D. 20 Listopada po południu wszczęła się nieszczęściem kłotnia pomiedzy służącymi ambassadora, i Seapoiami od korpusu ochotnikow bengalskich, którzy składali straż honorową domu wyznaczonego dla iego ambassadorskiey Mości. Przyszło do bitwy i obie strony wzięły się do oręża. Zaraz na początku bitwy JW. Ambassador ze swoim siostrzeńcem Agą Husseynem, i całą świtą wyszedł na dziedzieniec dla ułagodzenia zwaśnionych, ale gdy wszelkich sposobow ludzkości używał dla dopięcia swoiego celu, kula karabinowa na mieyscu go ubiła. Siostrzeniec ambassadora

kilka ran ciężkich odniosł, 4 służących zabito a 5 raniono. Z tem wszystkiem w krotce spokoyność przywrocono, i wszelkiey użyto pomocy dla uzdrowienia rannych. Prezydent bombayski P. Cherry, i wszyscy tamteysi urzędnicy cywilni i woyskowi użyli wszystkiego dla ułagodzenia świty zmarłego ambassadora, i pociągnięto wszystkich winowayców do sądu. Złożono w Bombaiu kommissyą dla roztrząśnienia wszystkich okoliczności tego przypadku. Gubernator użył środkow ku pocieszeniu krewnych i wspołpodrożnych zmarłego ambassadora. Na znak powszechnego żalu z tak okropnego wypadku, i wysokiego szacunku dla zmarłego ambassadora i iego monarchy kazał JW. Gubernator, ażeby dzisiay o godzinie 5 po południu na znak żałoby strzelano z armat twierdzy williamskiey,,,"

W ostatnią środę teraźnieyszy poseł szwedzki przy naszym dworze baron Silrerhjelm otrzymał od swego Krola order połnocney gwiazdy z powodu urodzenia W. Xcia Finlandyi ustanowiony. Gdy baron Noelken wdziewał ten order na ambassadora, wielu zagranicznych posłow znaydowało się na tey uroczystości, poczem wspaniała wieczerza nastąpiła.

Z Honduras z połnocney Ameryki odbieramy nieprzyiemną wiadomość, że Hiszpanie oświadczyli tamteyszym osadnikom angielskim, ażeby kray dobrowolnie opuścili, ieżeli nie chcą bydź gwałtem wypędzeni. Hiszpanie dowodzą, że przywiley wycinania drzewa *Campeche* w zatoce Honduras iuż się im skończył, a traktatem amiieńskim nie został odnowiony. Ponieważ iednak rząd hiszpański nie oświadczył naszemu dworowi o skończeniu się przywileiu, zatem dokładnieyszych wiadomości w tey mierze czekać należy.

Druga podobnież niepomyślna wiadomość przyszła nam z Jamaiki. Listy z Brystolu tak onę opisuią: " Przybył tu z Jamaiki okręt Eliza, który donosi, że zbroyni Francuzi, z Aux Cayes, i Hiszpanie z wyspy Kuby przy zatoce Montego na Jamaice wylądowali i wielu bezprawiow dopuścili się. Dokładnieyszych wiadomości spodziewamy się w listach przywiezionych na statku które ieszcze nie są wydane. Z początku głoszono, że Francuzi i Hiszpanie w nieprzyiacielskim sposobie wylądowali, ale się to nie potwierdziło. Inni mowią, że to pobuntowani Murzyni na St. Domingo chcieli wylądować na Jamaikę dla poburzenia tamteyszych Murzynow.

W krotce po urodzinach Krolowy da francuzki ambassador wspaniałą ucztę, do czego w przeszłym tygodniu dostał z Paryża kosztowny srebrny i porcellanowy serwis.

Kupcy z Dundee i innych miast handlowych otrzymali teraz wynadgrodzenie z Petersburga za dawnieysze embargo swoich okrętow.

Z Gibraltaru pod d. 16 Grudnia donoszą co następuie: " Na fregacie Tetys przybyło tu 250 weteranow płynących z Malty do Anglii. Przybyła do Malty z Portsmutu fregata Resitance przywiozła wiadomość, że wyspa nie będzie wydaną, co wielką radość w mieszkańcach wzbudziło. Słychać, że woyska neapolitańskie, gdyby i przybyły do Malty, nie maią bydź puszczone. Robert Bartow był w Algierze z liniowemi okrętami Tryumf i Agincourt, gdzie zawiozł Deyowi kopiie nowych paszportow dla okrętow płynących na morze śrzodziemne. Na Korsyce ma bydź 12.000 woyska francuzkiego, a załoga francuzka w Liwornie wynosiła 5000 ludzi.

Xżę Wallis miał teraz naradzenie z P. Addingtonem, i słychać, że otrzyma 75,000 f. szt. iako Xżę Cornwallis, z powodu czego ma Krol wysłać poselstwo do Parlamentu.

)2(

Nowe dzieło *Les saintes Promesses* przez Pana Ivernois wydane, sprawiło tu wielkie wrażenie.

W stanach ziednoczoney Ameryki nie pamiętaią rownie bogatych żniw ryżu i zboża, iak w roku przeszłym.

D. 27 Listopada r. p. odpłynęło kilka statkow przewozowych z Malty dla zabrania reszty woysk naszych z Egiptu.

W Brygtonie skonfiskowano szalupę iednemu francuzkiemu pakiebotowi, ponieważ iak z naszey strony utrzymuią, wiozła zakazane towary. Francuzi zaś dowodzą, że na niey były tylko żywności dla maytkow.

Głoszą tu niektorzy że nasz rząd chce od Króla sardyńskiego nabydź Sardynii za pensyą pieniężną, inni zaś twierdzą, że Sardynia będzie Xciu Toskańskiemu oddaną.

Z Aszafenburga d. 22. Stycznia.

Dla sryżu żegluga na Renie i Menie iest zatamowana. Pod Manheymem Ren stanął. Słychać że cła reńskie nasz elektor, a elsfleteńskie Oldenburg zatrzyma. — Skarb katedry kolońskiey iuż Francuzom wydano.

Z Genui d. 6. Stycznia.

Gazety włoskie mowią, że oddział woysk francuzkich ciągnie do Toskanii i w Livornie wsiędzie na okręty. Dodaią, że ieżli Angliia nieodda Malty, armiia francuzka uda się do Neapolu, i ztamtąd dalsze kroki przedsięweźmie. O prawdzie iednak tey pogłoski wielu powątpiewa. — Eskadra hollenderska iuż ten port opuściła.

Dnia 12. Stycznia.

Trzy liniowe okręty francuzkie d. 8 b. m. zawinęły do naszego portu pod dowodztwem kontra admirała Bedant. Tegoż dnia widzieliśmy zawiiaiącą fregatę Kornelia maiącą 44 armat, przybyłą tu w dniach 8 z Messyny i wiozącą szefa brygady Sebastyani z iego podroży do Konstantynopola, Syryi i Egiptu. Ob. Sebastiani dnia dzisieyszego do Paryża wyiechał. Oczekuiemy tu ieszcze przybycia 2 liniowych francuzkich okrętow należących do eskadry kontra admirała Bedaut, od ktorey odłączyły się na wysokości Korsyki dla zabrania połbrygady helweckiey będącey na tey wyspie, i która iest przeznaczona rownie iak połbrygada polska znayduiąca się w naszym mieście do popłynienia na St. Domingo.

Z Bruxelli d. 17. Stycznia.

Ministrowie woyny i osad przesłali do naszych departamentow rozkazy rekrutowania ludzi iak można nayprędzey do marynarki a nadewszystko do woysk osadowych; kapitulacye będą idawane podobnież iak dawniey. Gdy pewna liczba rekrutow będzie zgromadzona posłani będą do Dunkierki gdzie będą urządzeni, wyćwiczeni, ubrani i na mieysce swego przeznaczenia przesłani. Procz tego dobrowolnego werbunku, wybieranie popisowych przeznaczonych na dopełnienie armiy z pośpiechem odbywa się w Belgium; od kilku dni widziemy przybywaiące do naszego miasta oddziały młodych ludzi należących do popisu woyskowego, które dążą do korpusow, do których wcielone bydź maią; uważano nadewszystko młodych Flamandczykow, których mocna i piękna postawa każe się spodziewać z nich przewybornych żołnierzy. Kontyniens bruxelski ma także ruszyć na mieysce swoiego przeznaczenia. Prefekt naszego departamentu zwołał dnia 12 b. m. do prefektury znacznieyszych kupcow tego miasta. Przystąpiono potem do wybrania członkow izby handlowey, która ma bydź zaprowadzona w naszym mieście na mocy wyroku konsulow. Piętnaście członkow wybrano, którémi są szanowni kupcy powszechne maiący poważanie.

Goniec gabinetowy pruski iadący z Ber-

lina do Paryża wczoray przez nasze miasto przeieżdzał.

Z Białegostoku d. 13. *Stycznia.*

W nocy z d. 7 na 8my t. m. właśnie o kwadrans na drugą, doznaliśmy tu mocnego wstrząśnienia ziemi, domy zostały wzruszone, filiżanki i szklanki dźwięk wydały; teyże samey nocy o 4tey i o 5tey dało się znowu uczuć podobne wstrząśnienie lubo słabsze, wszystkie 3 zdawały się od zachodu pochodzić. Nazaiutrz spostrzeżono w śrzodku miasta znaczną i długą rysę na ziemi, od północy ku południowi, lubo to mogło też bydź skutkiem wielkiego zimna, gdyż mroz był do 25 stopni. Następuiącey nocy o kwadrans na 12tą znowu było wzruszenie ziemi, filiżanki i szklanki wydały dźwięk, stoły były z mieysc swoich poruszone, a rano spostrzeżono w innych stronach miasta rysy na ziemi, a nawet mocny mur domu kamery, dostał rysow. Na innych także domach można było skutki wzruszenia ziemi dostrzegać. Mroz powiększył się do 27 stopni i 4 dni ciągle się w tey mocy utrzymywał. Przez cały ten czas wiatru nie było, wyiąwszy nazaiutrz po ostatnim wzruszeniu ziemi. Niektórzy z mieszkańcow utrzymuią: iż potem ieszcze podobne trzęsienie spostrzegli. Zdaie się: iż tylko było mieyscowym; niektòrzy sądzą: iż mogło bydź skutkiem wielkich mrozow; lecz pierwszy domysł, iest daleko podobnieyszy do prawdy.

Z Paryża d. 19. *Stycznia.*

Minister Talleyrand dostał od Xcia Oranii w upominku nader kosztowny pierścień, a jenerał Beurnonwill 24.000 frankow.

Mieszkańcy Chinonu z wielką radością przyięli proiekt, który im prefekt Indry i Ligery podał, ażeby dla przyozdobienia swoiego miasta, kupili wzor kolosalnego popiersia pierwszego konsula, zrobiony przez snycerza Alessandro podług popiersia medyolańskiego. To popiersie ma bydź postawione na kolumnie doryckiey, którą niedawno na rynku chinońskim wzniesiono.

Tuteyszy dziennik zaprzecza nayuroczyściey pogłosce, iakoby Bonaparte chciał przybrać tytuł *Majestatis.*

Przed kilką dniami przewożono przez Dyżon do Besansonu 2ch znakomitych Murzynow pod zasłoną żandarmow. Zdaie się, że to muszą bydź wyżsi officyerowie z armii Toussainta. Mowią, że Toussaint już tu przybył na inkwizycye, i że iest w Templu ściśle strzeżony.

Podług konsularnego wyroku wyspy Elba, Capraja, Pianosa, Palmajola i Monte Christo maią zostawać pod rządem iednego rządowego kommissarza.

Inny wyrok konsularny stanowi, ażeby rada zawiadownicza zdała kommissyi woyskowey ostateczny obrachunek wszystkich wydatkow tyczących się bywszych armiiow reńskiey, donayskiey, helweckiey, rezerwowey, gryzońskiey i wschodniey, a to od 1go Wendemiiera r. VIII. aż do czasu rozpuszczenia onychże.

Ob. Maupetit kommendant 9go regimentu dragonow stoiącego na załodze w Paryżu oddał konsulostwu 2 piękne konie i inne zwierzęta przysłane z Trypolu przez ob. Sebastyaniego szefa tegoż regimentu.

Jeden z pałacowych prefektow wyiechał do Tulonu dla towarzyszenia Pani Leklerkowey do Paryża. Otrzyma ona w drodze straż honorową. Zwłoki jenerała Leklerka maią tu bydź także przewiezione.

Zwłoki Piusa VI. przewiezione do Rzymu powrocą na nowo do Francyi, a w Walencyi będzie mu wystawiony wspaniały grobowiec.

Oto są głowne zasługi Leklerka. Od-

prawił on pierwsze kampaniie w połnocney Ameryce. W r. IV. dowodził w Marsylii gdzie 2 razy spokoyność i porządek przywrocił. We Włoszech zalecił się szczególniey nad brzegami Tagliamentu. Przywiozł naypierwszą wiadomość o podpisaniu punktow przedugodnych w Leoben. Dowodził potem armiią przeciw Portugalii, wreście został jeneralnym zawiadowcą St. Domingi. — Smierc Leklerka ma bydź wszystkim zagranicznym dworom doniesiona, a w całey Rzepltey będzie z tego powodu pogrzebowa uroczystość. Pierwszy konsul będzie po swoim szwagrze w następuiący sposob nosic żałobę: Frak czarny, szpada i sprzączki srebrne, białe iedwabne pończochy, czarna krepa na szpadzie, czarne spodnie i czarna kamizelka.

Wynadgrodzenie Bawaryi za kraie odstąpione dla Austryi, ma bydź przedmiotem nowey negocyacyi i nowego ziazdu.

Minister hessendarmstadski podał naszemu rządowi notę względem skarbu znalezionego w iednem z miast rzeskich należącego do katedry kolońskiey.

Z Tulonu wypłynie wkrotce eskadra do St. Domingo, która oprocz 3000 Polakow w Genui zabranych weźmie ieszcze 1800 francuzkiey piechoty, 2 kompaniie strzelcow konnych, 2 kompaniie dragonow i oddział artyleryi.

W tych dniach dał hrabia rossyyski Demidów wspaniałą ucztę, która co do smaku i wytworności ma przewyższać wszystko, cokolwiek dotychczas widziano w Paryżu. Pani Recamier, zaprzestała teraz u siebie dawać wieczorow.

Arcy ciskupi Dubelloy, Bernier i Fesch otrzymaią na żądanie pierwszego konsulá kardynalskie kapelusze.

Cztery obozy. Przy St. Denis, Bruxelli, Moguncyi i Strazburgu, z któremi pierwszy konsul na wiosnę rewiią odprawi, składać się będą z 80,000 ludzi.

Niedawno tu wieczorem wybuchnął pożar, który wiele szkody narobił i dziecie 5 letnie spalił. Przyczyną tego pożaru był knot od świecy spadły przez nieostrożność na firanki.

W Arrasie i innych mieyscach odprawiono uroczyście żałobne nabożeństwo za jen. Leklerka, do czego biskupi zachęcaiące okolniki wydali.

List z Hawru pod d. 6 t. m. zawiera następuiące doniesienia: " Odebraliśmy tu smutne bardzo wiadomości o nieszczęśliwym stanie osady St. Domingo, przez 3 okręty, które stamtąd tu zawinęły. Według listu pisanego z Port-au Prince, do pewnego tuteyszego kupieckiego domu, Dessalines i inni dowodzcy Murzynow, dla których dotychczas miano względy, przeszli na stronę buntownikow, zabrawszy wiele broni i ammunicyi. Arcahaye, którego garnizon przez woysko Murzynow przebiiac się musiał, iest w ręku buntownikow, iako też Goave i St. Marc. Zbliżaią się także do Leogane, ale się w tem mieyscu nie zatrzymaią bo bronione iest od fregaty. Przy la Croix des Boucquets odparto ich, ale wszystkie okolice przy Port-au-Prince w ich są mocy; tak nawet są śmiali, iż pod wały Port-au-Prince zbliżaią się i do szyldwachów strzelaią. Gwardya narodowa ciągle tam odprawia służbę i wszystkie magazyny są zamknięte. Cała część połnocna iest w buncie, południowa zaś dosyć iest spokoyna. Zapewniaią, iż woysko francuzkie, utrzymać się tylko chce, przy Aux-Cayes, Cap François, Port-au-Prince, Mole, Jacmel i St. Domingo. Okrutny Dessalines zamordować kazał bez względu na wiek i płec wszystkich białych i wszystkich wolnych Murzynow, którzy mu w ręce wpadli. Na nie-

szczęście obawiać się trzeba, aby pożnieysze listy smutnieyszych ieszcze nie zawierały wiadomości. „

Z Hagi d. 22. Stycznia.

Podług uchwalonego poprzedniczo planu dochodow, (względem czego ieszcze nasz dyrektoryat wyda obwieszczenie), potrzeby stanu na r. b. wynoszą do 53 mill. zł holl. Dochody pod ne są na 30,787,004 zł., które w r. p. wynosiły 34 mill., a deficit r. p. 30 mill. na ten rok tylko 22,186,015 wynosić będzie, w czem znayduie się $11\frac{1}{2}$ mill. na nadzwyczayne potrzeby. Dla woysk francuzkich na naszym żołdzie będących ciągle summy idą, a urządzenie osad będzie w tym roku kosztować 3 mill.

Gdy po 12 dniowych potężnych mrozach znowu czas mglisty nastąpił, zatem urzędy wodowe maią zlecenie, użyć środkow ku zapobieżeniu szkodom, któreby mogły nastąpić przez kry i powodzie.

Podług depeszow nadeszłych od admirała de Winter z Liworna miał on z eskadrą udadź się do Tulonu i Malagi dla opatrzenia iey w żywność, stamtąd na przezimowanie popłynąć do Lizbony, a na wiosnę do Texellu powrocić. Korweta Spiron odeszła do Genui, gdyż iey kommendant życzył sobie oglądać oyczyzne. Złączy się ona z naszą eskadrą w Tulonie, która podług listu de Wintera po oczyszczeniu morza środziemnego z korsarzow afrykańskich wszędzie iest dobrze przyymowana.

Lody przy brzegach naszych wiele szkod w okrętach narobiły.

W ciele prawodawczem wniesiono, aby opłaty od przywożonego rumu zmnieyszyć z 30 na 3 zł. od oxeta.

W ostatnich 9 miesiącach r. p. wyszło ze Skaldy 188 okrętow rożney wielkości.

W Maladze ogłoszono, że przybywające tam obce okręty maią oznaymić o znayduiącey się na nich ilości hiszpańskich pieniędzy, ieźli chcą wszelkiey przykrości uniknąć.

Z Petersburga d. 11. Stycznia.

Dotychczasowy nasz ambassador w Sztokolmie bar: Budberg został mianowany jen: piechoty przy armii, mowią nawet, że iest przeznaczony na petersburskiego jenerał gubernatora.

Powszechnie szacowany kanclerz państwa hrabia Alexander Woronzow, iuż powstał z swoiey ciężkiey choroby.

Marszałek dworu Naryszkin iuż powrocił z podroży i przywiozł wyborne sztuki dla tuteyszego francuzkiego teatru.

Baron Nicolai prezydent imperatorskiey akademii umieiętności został przez wzgląd na wiek podeszły od służby uwolniony.

Z Szwabii d. 20. Stycznia.

Los rzeskiego opactwa Obermarchtalu iuż zadecydowany został. Opat dostanie rocznie od teraźnieyszego posiadacza tego kraiu Xcia Turn i Taxis 5500 ryn. pensyi, 4 konie, woźnicę i lokaia; przeor, podprzeorzy i senior klasztorny po 600 ryn. a resztę Xięży po 550 ryn. Procz tego każdy zakonnik odebrał zaraz na świeckie suknie po 50 ryn. Wszyscy okazali Xciu za tę wspaniałość nayczulszą wdzięczność. Na d. 1 Kwietnia muszą opuścić opactwo. Liczba wszystkich zakonnikow wynosi do 70. Opatowi ofiarowano na mieszkanie zamek; lecz on obrał sobie mieszkanie w Kirchbierlingen, gdzie przed tem był plebanem. — Lubo to opactwo znacznie pod czas woyny ucierpiało, znaleziono iednak w nim do 300,000 ryn. w rzeczach, nie rachuiąc zapasu zboża, ani winą. Długow nie ma żadnych. Marchthal będzie na przyszłość stolicą Xcia Turn Taxis, a Buchau siedliskiem rządu.

Z Monachium d. 19. Stycznia.

Elektor Jmć wydał pod d. 10 t. m. ważny edykt, przez który w nowo nabytych kraiach Szwabii i Frankonii ustaią wszystkie ustawy przeciwne religii chrześciańskiey, przemysłowi, obyczayności i naukom; wszystkie 3 religiie chrześciańskie w nowych kraiach używać będą tych samych praw i wolności co i w Bawaryi. Rożnica religii nie ma bydź na przeszkodzie do posiadania dobr ziemskich i używania wszelkich praw obywatelstwa.

Z Sztokolmu d. 7. Stycznia.

Według urzędowego rapportu: z Gothenburga, liczba spalonych tam domow 179 wynosi, 2761 osob utraciło przez to swoie pomieszkania. Szkoda poniesiona w domach, towarach i innych rzeczach naymniey milion talarow szacowana być może.

Od pewnego czasu, uważać można częste wysyłanie gońcow z Sztokolmu do sąsiedzkich dworow i napowrot. — Pan Tehlmann sekretarz akademii umieiętności, dzieiow i starożytności, w tych dniach umarł. — P. Lorich właściciel znacznego gornictwa, niedawno ślachcicem mianowany, daie dziś wielki bal, dla Xiążęcia Gloucester. — Jen. konsul pruski P. Kellner, z Carlskrony do Sztokolmu przybył.

Rozmaite Wiadomości.

W Chinach każda znakomita familiia ma salą przodkow, w którey się przynaymniey raz do roku wszystkie szczepy iednego pokolenia dla oddania cześci swoim przodkom zgromadzaią. Przy iednym murze tey sali stoi wysoki stoł, do którego po wschodach przystępować trzeba. Na tym stole znayduie się portret nayznakomitszego i nayzasłużeńszego męża wcałym pokoleniu. Na innych obok stolikach znayduią się ieżeli nie portrety, przynaymniey nazwiska męszczyzn, kobiet i dzieci tegoż pokolenia, z wyrażeniem czem byli i w iakim wieku pomarli. Na każdą wiosnę zgromadzaią się Chińczykowie w takowych salach. Każdy znayduie w nich portret ulubioney osoby i cieszy się iey obecnością: wystawia iey czyny, wzywa iey i usiłuie nieiako ią ożywić. Jest to widok prawdziwie zmartwychwstania. Wszelka rożnica godności i stanow tu znika. Rzemieślnik, rolnik i mandaryn, którzy z iednego pokolenia pochodzą, iednakowo tu są uważani, naystarszy tylko familii, choćby był nayuboższy i nayposledznieyszy odbiera w tym dniu uszanowanie; wszyscy na niego spoglądaią iako na drogi ieszcze zaszczyt całego pokolenia. Kosztem maiętnieyszych krewnych dawana bywa dla całego zgromadzenia pomierna uczta z ryżu, owocow, mięsiwa i wina. Swiatło woskowych swic i wonne kadzidło napełnia świętą salę. Zwyczay ten nieposzpeciłby prawdziwie i Europeyczyka!

Optyk Louval wynalazł nowe okulary, które nie tylko, że zbliżaią przedmioty, ale nawet ich dla wygody oka powiększaią.

Ob. Besard w Briançon wynalazł nowego rodzaiu lampę, którą *Photophorem* nazywa, a przy którey na 20 krokow drobny druk wygodnie czytać można, i na 24 godzin nie potrzebuie iak 4 uncye oliwy.

DO KRAKOWA PRZYBYLI.

Dnia 4 Lutego 1803.

W. Jan Barcikowski mieszka pod Nr. 4 na Kleparzu. — W. Felix Kurosz mieszka pod Nr. 267 na Kleparzu. — W. Adam Kmita mieszka pod Nr. 4 na Kleparzu. — W. Antoni Leduchowski mieszka na Kleparzu pod Nr. 79. — W. Wincenty Wilkoszewski z małżonką mieszka pod Nr. 91 w mieście. — W. Daniel Błeszyński mieszka pod Nr. 488 w mieście. — W. Adam Michalski mieszka pod Nr. 115 w mieście. — W. Wincenty Sławiński mieszka pod Nr. 279 w mieście.

Dnia 7. Lutego.

W. Franciszek Dydiński mieszka pod Nr. 10 na Kleparzu.

DODATEK

DO Nru. 12.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 9. Lutego 1803.

Dokończenie wiadomości o wyspie Elbie.

Cała wyspa iest pełna źrodeł, z tem wszystkiem oprocz potoku *Rio* nie ma tam znakomitego strumienia. Rio zaczyna się przy miasteczku tegoż imienia ze sławney także samo nazwisko noszącey kopalni żelazney, a upłynawszy pół mili wpada do morza. Na tym potoku stoi 18 młynow. Wzbior iego wody iest peryodyczny, a podczas przesilenia dnia z nocą, gdy wszystkie rzeki są naypłytsze, Rio naybardziey wzbiera.

Większa część wyspy pomimo swoiey urodzayności i łagodności klimatu, iest nie uprawna; w r. 1798 wydział gruntu na 900 □ sążni rozległy koszrował tylko 75 fr. a za postaniem tam woysk angielskich doszła ta cena do 400 fr. Gdyby ta wyspa była należycie uprawna, tedy własnem zbożem obeyśdźby się mogła, ale wiele przyczyn przyłożyło się do zaniedbania rolnictwa. Pierwszą z nich iest boiaźń korsarzow afrykańskich, ktorzy rolnika na otwartem polu chwytać w niewolą mogą, iako doświadczenie iuż nieraz pokazało. Dawniey przy Porto Longone nad zatoką Barbaroffy w żyzney okolicy leżało znakomite miasteczko, z ktorego sławny ieden Korsarz wypadał na rozboie; dziś na tem mieyscu nie ma i iedney chatki. Drugą przyczyną zaniedbania rolnictwa iest skłonność mieszkańcow do żołnierki. Zyią oni tylko z żołdu, a swoie pola puszczaią naiemnikom lombardskim. (c) Wreście i gospodarstwo iest naygorsze. Niedostatkowi drzewa, ktorego potrzebę aczkolwiek ciepłość klimatu oszczędza, iedyny tylko przemysł mieszkańcow zaradza.

Między rowninami tey wyspy iest nayurodzaynieysza Lacona. Gruntem tey wyspy iest rędzina, na ktorey udaią się wszelkie rośliny i drzewa. Cała wyspa iest okryta roślinami aromatycznemi; z tem wszystkiem na całey wyspie pszczoł nie widać.

Rybołowstwo wielki zysk przynosi Elbianom. Dwa mieysca przy Porto Ferrajo i na Marcyanie rząd puszcza na połow w arędę. Jednak boiaźń korsarzow iest bardzo rybołowstu szkodliwa.

Tuż przy Porto Ferrajo wywarzaią sol morską, wszakże wiele mieysc pobrzeżnych iest do tego zdatnych.

Cała Elba spoczywa na bogatych kruszcowych kopalniach. Pełno tam szyb złotych, srebrnych, miedzianych, ołowianych, żelaznych, siarczanych, witriolicznych, asbestowych, marmurowych, schistowych, granitowych &c. &c. Dawniey na wschodniey i zachodniey stronie dobywano złoto i srebro miedzi przy Porto Ferrajo, ale chciwość panuiących była ich zaniedbania przyczyną. Nay bogatsza część wyspy podlega Xciu Piombinu. Znayduią tam ołow, siarkę, witriol, biały Bolus, ktory starzy za talizman miłości mieli, magnes, i niewyczerpaną szybę wpoł przekwaszonego żelaza, ktora ieszcze na wiele wiekow przed Arystotelesem

(c) *Zapłata dzienna naiemnika składa się z 3 fr. w gotowiznie, cetnaru zboża i barełki dobrego wina i funta mięsa.*

ynęła. Szerokość iey wynosi 100 sążni grubość 300 ſtop, a długość ½ mili. Około 200 robotnikow zawsze tam pracuie. Znany ieſt pokup miedzi Elbiańskiey. Xżę Piombinu miał z tych kopalni 2,000,000 fr. czyſtego dochodu. Dziś o ½ mili od Porto Longone odkryto nową żyłę żelazną. W gorze Della Calamita o 1 ½ mili od Capalibri są szyby białego Bolosu i magnesu. Ten ostatni mocno działa na kompasy okrętow blizko płynących. Blizko Campo znayduie ſię wyborny granit na schistowey osadzie. R. 1759 W. Xżę Toskański kazał tu wyciąc 3 wielkie słupce zdobiące dziś kościoł S. Jana w Pizie. Gory obfituią w Asbeſt. Lepszy rząd odniosłby większe ieszcze korzyści.

Dotąd handel pomimo wybornego położenia był nader nikczemny. Wszystko sprzysięgło się na upadek rolnictwa. Zboże sprowadzano z Liworna z 3ciey ręki, zamiast ie brać z Sycylii lub Barbaryi. Wołowiny dostarczała Maremmadi Siena. Handel wywozowy zależał na owocach, soli i kruszczach a osobliwie na żelezie rioyskiem. Ten handel mogą pomnożyc miod, wosk, wyborny aloes i mastyx, który tu tylko dziki rośnie. Rozrzynaią iego korę, a z narznięcia cieknie mastyx nader szacowany na wschodzie. Mieszkańcy iednak tego wszystkiego nieznaią.

CENA ZBOŻ.

Na targu w Krakowie d. 8. Lutego 1803.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	27	do	32.
— Żyta	—	23	—	25.
— Jęczmienia	—	16	—	19.
— Owsa	—	13	—	14.
— Groch	—	25	—	29.
— Kaſzy iaglaney	—	38	—	44.

W Wiedniu d. 29. Stycznia.

Meca wynoſząca 15 naſzych garcy:

— Pſzenicy	zł. pol.	20	do	28.
— Żyta	—	20	—	23.
— Jęczmienia	—	16	—	17.
— Owsa	—	13	—	15.

W Brynie d. 17. Stycznia.

Meca Pſzenicy	zł. pol.	22	do	23½.
— Żyta	—	17	—	20.
— Jęczmienia	—	14	—	15.
— Owsa	—	10	—	11.
— Prosa	—	20	—	22.

W Gdańsku d. 22. Stycznia.

Szefel czyli pół korca naſzego w monecie pruskiey:

— Pſzenica	zł. pol.	12	do	15¾.
— Żyto	—	10	—	11.
— Jęczmień	—	7½	—	8.
— Owies	—	5	—	6.

DONIESIENIA.

C. K. Sądy Szlacheckie prowincyonalne Lubelskie w Krolestwie Galicyi Zachodniey czynią wiadomo Edyktem niniejszym PP. Michałowi, Dominikowi i Jozefowi Xżętom Radziwiłłom, iż do tuteyszego Sądu PP. Paweł i Jozef Bielińscy o 5277 zł. pol. żałobę nawzaiem przeciw nim podali, i pomocy Sądu dopraszali się.

Gdy zaś Sądy tuteysze dla niewiadomości o ich mięszkaniu im tuteyszego adwokata Pana Reynbergera za obrońcę z ich niebezpieczeństwem i kosztem ustanowiły, z którym taż sprawa wszczęta podług przepisow sądowych dla Galicyi Zachodniey rozpocznie się i ukończoną zostanie. Oni zatym niniejszym Edyktem napominaią się: aby w 90 dniach do odpowiedzi się stawili, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta i dowody swoie oddali, lub innego adwokata dla siebie za obrońcę wybrali, tego Sądom tuteyszym wymienili, i tych podług praw używali krokow, które do obrony swey sprawy skutecznemi bydź się zdaią. W przeciwnym bowiem razie, gdyby swą sprawę zaniedbali, szkodę może iaką ztąd wyniknąc mogącą, sami by sobie przypisać musieli.

Dan w Lublinie dnia 17. Listopada 1802.

Gołaſzewski.
Purtscher,
Münich. *Z Rady C. K. sądow Szlach. Lubelskich Galicyi Zachod.*
Sahaneck.

C. K: Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Pani Maryannie Frankowski, iż Pan Stanisław hrabia Oſſoliński opiekon małoletnich Buttlerow to ieſt Antoniego, Jana i Jozefy o zapłacenie summy 43,000. zł. pol. żałobę na nią podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał ſię.

Gdy zaś Sądy te nie maiąc wiadomości, gdzie obżałowana zostaie, lub czy w cale w C. K. państwach dziedzicznych się znayduie, oneyże adwokata tuteyszego Reynbergera z iey szkodą i iey kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proces ten stosownie do przepisu ustawy sądowey rozpocznie się i ukończonym będzie; ona przeto Edyktem ninieyszym tym końcem się upomina, aby w 90 dniach lub sama obronę swą podała, albo eżeli ma iakie prawa swego dowody, te zastępcy ustanowionemu wcześnie przesłała, albo nakoniec innego sobie patrona obrała, tego Sądom tuteyszym wymieniła i podług przepisu tych środkow prawa używała, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi, gdyż wprzeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samaby sobie podług opiewu C. K. praw przypisać winna była.

Gołaszewski.
Purtscher.
Münch. *Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey W Lublinie d.* 4. *Listopada* 1802.
Sahaneck.

Magistrat Miasta Krol. Stołecznego Krakowa ninieyszym obwieszczeniem wiadomo czyni, iż dom drewniany w wydziale III. pod Nrem. 137 leżący, zł. ryn. 2548 oszacowany Jacka Sosnowskiego prawem pokonanego własny, na żądanie Sobestyana Masiewicza iako prawem pokonywaiącego na zaspokoienie długu 48 czer. zł. z prowizyią dnia 28 Lutego 1803 o godz: 9 zrana, iako na drugim terminie tu w sądzie przez publiczną licytacyią więcey daiącemu za gotową zapłatę sprzedawany będzie. — Ochotę przeto nabycia go maiący, powinni się na wyż oznaczonym czasie i mieyscu znaydować. Zaś wierzyciele prawo zastawu nań maiący, napominaią się, ażeby nieoczekuiąc osobnych w tey mierze powołań, praw swoich pilnowali, inaczey ktoby się podczas licytacyi niezgłosił i praw swoich nie wyszczególnił, na niego żaden więcey co do szacunkowey summy podziału wzgląd miany nie będzie.

Drdacki.
Gollmayer.
W. Lichocki.
Krzyżanowski.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krak. Dnia 24 *Grudnia* 1802.
Kozłowski, sekretarz.

C. K. Sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panu Felixowi Strzemboszowi: że zastępca do Spraw massy krydalney Duninowskiey Pan Adwokat Urbański u Sądow tych — o zapłacenie summy 30 czer. zło. z prowizyią i kosztem prawnym — żałobę na niego podał i o pomoc Sądu ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zas Sądy te, nie maiąc wiadomosci gdzie Pan obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znayduie się, onemuż adwokata tuteyszego P. Miłkowskiego, z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym process ten stosownie do ustawy sądowey na C. K. Państwa dziedziczne przepisaney, rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: d. 30 Marca 1803 r. w C. K. Sądach tuteyszych sam stanął, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych srzodków prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. Praw przypisać był winien.

Jozef de Nikorowicz.

Z Rady C. K. Sądów Szlachckich Galicyi Zachodniey. W Krakowie dnia 18 *Grudnia* 1802 *roku.*
J. Daublebski Sterneck.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey uwiadomiaią ninieyszym Edyktem Panią Ursulę z Bielskich Siemieginowską, którey mieysce mieszkania nie iest wiadome, iż suk-

cessya po Felixie Bielskim w tuteyszych sądach się pertraktuie, ona zaś iako współdziedziczka tym sądom iest oznaymiona. Dla tego Pani Ursula z Bielskich Siemieginowska przywołuie się, aby w przeciągu roku iednego i niedziel sześciu swą deklaracyą względem przyięcia lub zrzeczenia się tego dziedzictwa, nie mniey prawo swe na fundamencie którego ona tego dziedzictwa żąda, tutay podała, gdyż po nadaremnie upłynionym tym czasie, dziedzictwo to z przydanym iemu kuratorem adwokatem Konopką stosownie do §. 624 Prawa Cywil. Czę. II. pertraktować się będzie, iako też podług ustanowionych C. K. praw ta pertraktacy ukończoną zostanie.

Gołaszewski.
Purtscher.
Münch.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachod.
Dan w Lublinie dnia 9 Listopada 1802.
Sahaneck.

Z Sądu woyskowego J. C. K. Mci *Judicium delegatum militare mixtum* nazwanego w tuteyszey Galicyi Zachodniey ustanowionego czyni się wszystkim tym, którym o tem wiedzieć należy, Edyktem ninieyszym wiadomo: że Sąd ten na podniesienie konkursu do wszelkiego maiątku ruchomego i nieruchomego w Galicyi Zachodniey znayduiącego się po zmarłym C. K. werbowniczey kommendy w Biały nad Bugiem Porueczniku Willibaldzie de Raschau pozostałego zezwolił. — Wszystim przeto, którzy do wspomnionego zadłużonego pretensye iakie formować zamyślaią, zaleca się tym Edyktem: ażeby w przeciągu Sześciu Miesięcy to iest: do dnia 7 Lipca 1803 roku zgłoszenie swoiey pretensyi w sposobie formalney żałoby czyli akcyi, przeciw zastępcy tey massy konkursowey tuteyszemu prowincyonalnemu adwokatowi doktorowi Kregczykowi do Sądu tuteyszego *Judicium delegatum militare mixtum* nazwanego tym pewniey podali, i w teyże akcyi nietylko rzetelność pretensyi swoiey, ale oraz i prawo, na mocy którego w tey lub owey klassie umieszczeni bydź pragną, udowodnili; gdyż inaczey po upłynionym terminie wyznaczonym nikt więcey słuchanem nie będzie, i owi, którzy z pretensyami swemi aż do czasu owego nie zgłoszą się, co do wszelkiego w Galicyi Zachodniey znayduiącego się maiątku po rzeczonym zadłużonym pozostałego, bez wyiątku odkazani zostaną, nawet w ten czas, gdyby im istotnie prawo wynadgrodzenia sobie należało się, albo gdyby nawet własney swoiey rzeczy z massy pretendować mogli, albo gdyby nawet ich pretensya na dobrach nieruchomych zadłużonego obwarowana była: że więc takowi wierzyciele, gdyby do tey massy co winni byli, taki dług pominąwszy prawa wynadgrodzenia, własności, albo zastawu czyli hypotheki, któreby im za zgłoszeniem się służyło, do massy zapłacić przymuszeni będą. — W Krakowie dnia 7 Stycznia 1803 roku.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey uwiadomiaią ninieyszym Edyktem Pana Kazimierza Piotrowskiego i Panią Usterbowską, iż po zmarłym Michale Piotrowskim, na nich iako tutay, oprocz innych współsukcessorow, doniesionych sukcessorow spadła sukcessya. Gdy zaś tuteyszym C. K. Sądom mieysce ich zamieszkania wiadome nie iest, więc im za obrońcę tuteyszy adwokat Konopka iest przydany. Do nich zatym, to iest: do Pana Kazimierza Piotrowskiego i Pani Usterbowski należeć będzie, swe oświadczenie względem przyięcia tego dziedzictwa z dobrodzieystwem prawa i inwentarza albo też bez tego; lub wreszcie względem zrzeczenia się tey po zmarłym Michale Piotrowskim na nich spadłey sukcessyi w przeciągu roku iednego i sześciu tygodni tym pewniey do Sądow tuteyszych podać; gdyż inaczey pertraktacya tego maiątku z przydanym im kuratorem i innemi, co do zamieszkania wiadomemi sukcessorami stosownie do §. 624 Prawa Cywilnego Części II. przedsięwziętą zostanie.

Gołaszewski.
Gruszecki.
Münch.

Z Rady C. K. Sadow Slach: Lubel: Galicyi Zachodniey
Dan w Lublinie d. 9 Listopada 1802.
Sahaneck.